

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 640/2012-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. decembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Bc. A. J., B., zastúpenej advokátom JUDr. J. P., D., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 40 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresnej prokuratúry Bratislava I č. k. 3 Pv 373/11-16 z 28. septembra 2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Bc. A. J. o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. novembra 2012 doručená sťažnosť Bc. A. J., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. J. P., D., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 40 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresnej prokuratúry Bratislava I (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. 3 Pv 373/11-16 z 28. septembra 2012 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že napadnutým uznesením prokurátor okresnej prokuratúry zamietol sťažnosť sťažovateľky proti uzneseniu vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava I (ďalej len „vyšetrovateľ“) sp. zn. ČVS: ORP-668/1-OVK-B1-2011-PA z 23. augusta 2012, ktorým bolo trestné stíhanie vo veci prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 a ods. 2 písm. a) Trestného zákona súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti sťažovateľke na I. Rádiodiagnostickej klinike... zastavené.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uvádza:

«Predmetom trestného stíhania v posudzovanej veci je vyhodnotenie podozrenia z prečinu ublíženia na zdraví zanedbaním adekvátnej zdravotnej starostlivosti poskytovanej Bc. A. J. dňa 14. 10. 2008 v čase od 11:30 hod počas vykonávania DSAG vyšetrenia na I. Rádiodiagnostickej klinike... a následne počas prevozu na neurologické oddelenie..., v dôsledku ktorého ublíženia na zdraví sa pacientka, ktorá bola do nemocnice prijatá ako chodiaca, komunikujúca a pracovne aj rodinne aj inak aktívna stala trvale invalidnou, ochrnutou, so stratou reči a vyžadujúcou 24 hodinovú starostlivosť.

Napriek preukázaným pochybeniam pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, ktoré boli podrobne uvedené v sťažnosti proti uzneseniu o zastavení trestného stíhania a ktoré boli podložené jednoznačnými dôkazmi vrátane znaleckého posudku MUDr. M., prokurátor sťažnosť zamietol, a to bez toho, aby sa vysporiadal s tvrdenými rozpormi.

V postupe prokurátora a jeho rozhodnutí je viditeľná snaha ignorovať dôkazy, svedčiace o pochybení poskytovateľa zdravotnej starostlivosti resp. je zrejmá snaha tieto dôkazy bagatelizovať či označiť ich za „pisárske chyby“.

Prokurátor sa v napadnutom rozhodnutí vôbec nevysporiadal s námietkami a argumentmi, ktoré boli uvedené v sťažnosti, ale konštatoval, že sa „so záverom policajta stotožňuje“ a doplnil odôvodnenie o vyjadrenie názoru na znalecký posudok MUDr. M., ktorého závery jednoznačne preukázali pochybenia pri poskytovaní lekárskej starostlivosti a ktoré však prokurátor ignoruje.»

Sťažovateľka považuje napadnuté uznesenie prokurátora okresnej prokuratúry za arbitrárne, „*nakoľko neposkytuje odpovede na námietky podložené listinnými dôkazmi a znaleckým posudkom*“.

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľka poukazuje na závery znaleckého posudku vypracovaného v priebehu trestného stíhania a v tejto súvislosti uvádza:

«Podstatným pre rozhodnutie vo veci bolo posúdenie kvality poskytovanej zdravotnej starostlivosti v relatívne krátkom a presne časovo ohraničenom úseku, in concreto v období dňa 14. 10. 2008 od 11:30 hod do cca 15:00 hod, kedy práve presné časové hľadiská a údaje sú kľúčové pre objektívne posúdenie postupov lekárov.

V konaní bol ustanovený znalec, MUDr. B. z odvetvia anestéziológia a resuscitácia, ktorého úlohou bolo posúdiť adekvátnosť zdravotnej starostlivosti počas výkonu vyšetrenia DSAG dňa 14. 10. 2008 v čase od 11:30 hod (vyšetrenie realizoval MUDr. J.) do príchodu konziliárneho lekára neurologického oddelenia.

Znalec MUDr. B. konštatoval, že postup tímu počas vyšetrenia DSAG u pacientky bol správnym, keď lekár MUDr. J. pri vzniku komplikácii (bezvedomie) až do príchodu privolaných špecialistov „sledoval a vyhodnocoval“ stav pacientky a udržoval priechodnosť dýchacích ciest (str. 6 dole posudku).

Takýto záver sa však neopiera o žiadne fakty resp. fakty, preukázané zdravotnými záznamami svedčia o opaku, znalec sa vôbec nezaoberal posúdením časového hľadiska a úkonov od okamihu, kedy pri vyšetrení došlo k vzniku komplikácie až do času príchodu privolaného lekára - neurologičky. Okrem toho MUDr. B. ako znalec z odvetvia anestéziológie a resuscitácie nie je kvalifikovaným na posúdenie otázky následkov časového zlyhania poskytnutej starostlivosti vo vzťahu k poškodeniu neurologického charakteru.

Pri skúmaní podkladov, z ktorých znalec MUDr. B. vychádzal, možno dospieť k záveru, že znalec len sumarizoval výpovede svedkov, ktoré však odporovali podkladom a údajom zo zdravotnej dokumentácie a jeho záver v podstate neobsahuje žiadne vlastné znalecké skúmanie a výpovednú hodnotu.

Prvoradou úlohou znalca MUDr. B. boli zistiť, či MUDr. J. uskutočnil všetky úkony nevyhnutné na zabezpečenie správneho preventívneho postupu a liečebného postupu pri vyšetrení DSAG dňa 14. 10. 2008.

Znalec MUDr. B. však k tejto otázke len konštatoval, že MUDr. J. zaistil neodkladne privolanie ďalších špecialistov a do ich príchodu monitoroval funkcie pacientky a udržoval priechodnosť dýchacích ciest pacientky.

Znalec MUDr. B. neuviedol

- *či MUDr. J. pred začatím vyšetrenia zabezpečil všetky dostupné prostriedky z hľadiska prístrojového či personálneho vybavenia na prípadne odstránenie následkov pri vzniku komplikácii (ak áno, aké konkrétne), nakoľko sa jedná o vysokorizikové invazívne vyšetrenie, na ktoré bola pacientka vopred objednaná*

- *prečo si MUDr. J. nevyžiadal asistenciu lekára špecialistu či už zo zariadenia, v ktorom sa vyšetrenie vykonávalo alebo asistenciu doprovodného lekára zo zariadenia, z ktorého bola pacientka na vyšetrenie odoslaná*

- *ktoré konkrétne úkony na zabezpečenie odstránenia následkov vzniknutej komplikácie uskutočnil MUDr. J. po vzniku komplikácie (okrem privolania špecialistov).*

Zo zdravotnej dokumentácie ako aj z výsledkov zdravotného stavu poškodenej pacientky krátko po vyšetrení vyplýva, že MUDr. J. neuskutočnil prvotné neodkladné zdravotné opatrenia a absencia poskytnutia adekvátnej liečby trvala viac ako 15 minút, čo malo nezvratné dôsledky. Z dokumentácie vyplýva, že MUDr. J. nevykonal žiadne konkrétne opatrenia na obnovu vitálnych funkcií, t. j.

- *nezabezpečil priechodnosť dýchacích ciest*
- *nezabezpečil zvýšenie okysličenia mozgu podaním kyslíka*
- *nezabezpečil podanie látky zmierňujúcej prípadné alergické účinky vyvolané podaním kontrastnej látky*
- *nezabezpečil podanie vazodilatačného lieku.*

MUDr. J. vo výpovedi z 18. 10. 2011 uviedol, že lekár - špecialista bol privolaný okamžite po vzniku komplikácii a špecialistka (MUDr. V.) sa dostavila v priebehu jednej až dvoch minút od zavolania.

Táto jeho výpoveď resp. časový údaj je však v rozpore s existujúcimi zápismi a údajmi v zdravotnej dokumentácii, zachyteným v deň vyšetrenia, v ktorej MUDr. J. o 13.02 hod dňa 14. 10. 2008, t. j. bezprostredne po tom, čo sa udalosť stala, zapísal o. i. nasledovné údaje: začiatok výkonu: 11:30 hod. koniec výkonu 12:15 hod. a privolaný špecialista - MUDr. V. do zdravotnej dokumentácie rovnako v deň výkonu zákroku, krátko

po udalosti, o 14:04 hod zapísala o. i. nasledovné: o 12:30 hod privolaný lekár neurológie na rtg pracovisko (vid' výpis zo zdravotnej dokumentácie na str. 9 a 10 posudku MUDr. T.).

Napriek tomu, že špecialistka MUDr. V. sa podľa výpovede svedkov dostavila v priebehu jednej až dvoch minút od zavolania, však nie je zrejmé, kedy bola v skutočnosti privolaná, a preto údaj o tom, že sa dostavila do jednej až dvoch minút je bez výpovednej hodnoty.

Následky komplikácii počas DSAG vyšetrenia spôsobené spazmom cievy nie sú nezvratné a dajú sa zmierniť/odstrániť včasným poskytnutím liečby. MUDr. V. však po príchode k pacientke konštatovala v zápise zo dňa 14. 10. 2008 o 14:04 hod. „Po príchode (pozn. po jej príchode) bola pacientka už pri vedomí, ale nekomunikovala, mala deviované bulby doľava. Globálna afázia, pravostranná hemiplégia... zákrok bol prerušený, pacientka bola uložená na ICJ...“. Ak by sa špecialistka dostavila do jednej až dvoch minút od vzniku komplikácie, nebolo by možné, aby pri svojom príchode našla pacientku v stave nezvratného poškodenia mozgu!»

Sťažovateľka tvrdí, že prokurátor okresnej prokuratúry v napadnutom uznesení «bagatelizuje význam údajov v zdravotnej dokumentácii a tvrdí, že zdravotná dokumentácia sa vyhodnocuje ex post a nemôže obsiahnuť všetky skutkové okolnosti. A preto prokurátor favorizuje údaje získané svedeckými výpoveďami zabezpečenými s časovým odstupom 3 rokov napriek tomu, že odporujú listinným dôkazom - zdravotnej dokumentácii a napriek nedôveryhodnosti svedkov vzhľadom na ich vzťah k veci.

Takýto postoj je neprijateľný a je dôsledkom alebo zaujatosti alebo neznalosti na strane konajúceho prokurátora? Obsahové náležitosti a dobu archivácie zdravotnej dokumentácie rieši zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti. Údaje v dokumentácii sú exaktné a nespochybniteľné. Postoj prokurátora je popretím účelu a zmyslu zákona o zdravotnej starostlivosti, archivácii dokumentov. Je potom bezpredmetné vôbec nejakú zdravotnú dokumentáciu viesť! ...

V zdravotnej dokumentácii sa nachádzajú tieto časové údaje, keď MUDr. J. o 13:02 hod zapísal začiatok výkonu o 11:30 hod. koniec výkonu o 12:15 hod. Rovnako tiež MUDr. V. zapísala o 14:04 hod že lekár neurológie bol privolaný na pracovisko rtg o 12:30 hod!!!

Preto spochybňovanie týchto časových údajov výpoveďami svedkov po 3 rokoch od udalosti je absurdné a nezákonné, nakoľko predstavuje svojvôľu pri hodnotení dôkazov!

Nespochybniteľným dôkazom je údaj - výstup z počítačovej zostavy realizujúcej snímky z prebiehajúceho DSAG vyšetrenia, kde sa na jednotlivých snímkach zobrazuje aj čas ich vyhotovenia. Na poslednej snímke z vyšetrenia je časový údaj 11:50:16 hod, t. j. k vzniku komplikácie neprišlo až o 12:15 hod., ale krátko po poslednej expozícii snímky už o 11:50:16 hod, nakoľko inak by sa pokračovalo v zhotovovaní ďalších snímok. Tento údaj je nespochybniteľný! Ak však k vzniku komplikácie došlo už o cca 11:50:16 hod, tak potom doba, počas ktorej nebola pacientke poskytnutá adekvátna starostlivosť je nie len 15 minút, ale dlhšia, nakoľko to bolo obdobie od cca 11:50:16 hod až do príchodu špecialistky, ktorá prišla podľa údajov v dokumentácii o 12:30 hod a podľa jej výpovede to mohlo byť o 12:20 resp. 12:30 hod! Skutočnosť, že ku komplikácii prišlo skôr než o 12:15 hod potvrdzuje aj obsah protokolu č. 63/2009 o vykonanom dohľade ÚDZS na mieste, kde na str. 6/12 Prof. MUDr. J. B., CSc., prednosta I. Rádiodiagnostickej kliniky..., tento uvádza „Pacientka približne o 12:00 hod prestáva komunikovať s vyšetrojúcim lekárom MUDr. V. J. PhD., neodpovedá na otázky, bulby smerujú doľava...“.

Prokurátor na informáciu uvádzanú Prof. B. o vzniku komplikácie o 12:00 hod uvádza na str. 7 uznesenia, že išlo o ex post vyjadrenie osoby, ktorá nebola priamym účastníkom udalosti a nie je vylúčené, že išlo o písársku chybu pri sumarizovaní priebehu lekárskeho výkonov, keďže sa jedná o jediný podklad, v ktorom sa takýto údaj nachádza. Takéto konštatovanie je zarážajúce a odôvodňuje záver o tom, že prokurátor sa neoboznámil s obsahom podkladov vo veci. Totožný údaj o vzniku komplikácii približne o 12:00 hod sa objavuje aj v znaleckom posudku MUDr. B., kde na str. 5/10 konštatoval, že o 12:00 sa realizuje nástrek kontrastnou látkou, kedy pacientka prestáva komunikovať, neodpovedá na otázky, očné gule má stočené doľava...

Znalec MUDr. B. hodnotil zdravotnú starostlivosť z hľadiska svojej špecializácie - anestéziológia a resuscitácia. Avšak poškodenie u pacientky je charakteru neurologického a príčiny tohto poškodenia a rozsiahlosti jeho následkov je preto objektívne možné posúdiť špecialistom z odvetia neurológie.

Takýto špecialista - neurológ poskytol svoj názor vo forme znaleckého posudku, a tým je posudok MUDr. M., ktorý ako jediný z prizvaných znalcov vykonal komplexné

vyhodnotenie tak zdravotnej dokumentácie pacientky pred vyšetrením, ako aj po vzniku komplikácie a ako jediný vychádzal aj z údajov získaných klinickým vyšetrením pacientky. Tento znalec na jasne položené otázky odpovedal že pri vzniku náhlejšej komplikácie počas DSA vyšetrenia mozgových ciev bola pacientka 15 minút bez lekárskej pomoci - až do príchodu konziliárnej neurologicky. Lekár vykonávajúci vyšetrenie predčasne ukončoval zákrok a nie je jasné, či nejakým spôsobom zabezpečoval starostlivosť o akútne pacientku až do príchodu neurologicky. V tomto bode vidím čiastočnú príčinnú súvislosť s možnosťou zmiernenia dôsledkov vzniknutého akútneho spazmu vedúceho ku ložiskovému poškodeniu mozgu okamžitým podaním príslušnej vazoaktívnej liečby. Tieto komplikácie pri vyšetreniach mozgových ciev sú známe a príslušné pracovisko musí byť na ne schopné akútne reagovať... Znalecký posudok MUDr. M. neobsahuje ako východiskové údaje subjektívne tvrdenia trestným stíhaním ohrozených osôb, ale vychádza z čisto faktografických údajov obsiahnutých v zdravotnej dokumentácii pacientky a z klinického vyšetrenia poškodenej, ktoré ako jediný vykonal práve MUDr. M.».

Sťažovateľka poukazuje na skutočnosť, že prokurátor okresnej prokuratúry reagoval na posudok MUDr. M. v napadnutom uznesení len konštatovaním, že „výsluchmi osôb bola preukázaná bezprostredná následnosť vykonania opatrení zo strany neurologicky po vzniku komplikácii“, pričom podľa nej je podstatné «nekonanie MUDr. J., ktorý zákrok vykonával, a nie neurologicky. Ak aj svedecké výpovede majú potvrdzovať, že neurologická prišla do jednej dvoch minút po privolaní, nie je ničím preukázané, kedy bola neurologická privolaná a čo sa dialo od vzniku komplikácie do jej príchodu. Tento časový úsek je viac ako 15 minútový, čo je obdobie vzhľadom na charakter vzniku komplikácie s nezvratnými dôsledkami! MUDr. J. nevyužil možnosť požiadať o asistenciu lekára z odboru anestézy a intenzívnej medicíny pri výkone zákroku ani nevyužil iný spôsob - vyžiadať si doprovod lekára z oddelenia, odkiaľ bola pacientka na vyšetrenie odoslaná. Tým, že tak neurobil, zbral na seba plnú zodpovednosť za priebeh výkonu vyšetrenia ale aj za možnú a ako sa ukázalo aj reálnu komplikáciu, ktorú sám nedokázal zvládnuť lege artis...

V posudzovanom prípade však zdravotná starostlivosť nebola poskytnutá lege artis, nakoľko neboli uskutočnené všetky zdravotné výkony potrebné na správny preventívny a liečebný postup! Včasné poskytnutie adekvátnej liečby mohlo nepochybne zmierniť rozsah

následkov vzniknutej komplikácie a teda rozsah trvalého poškodenia pacientky, čo konštatoval aj znalec MUDr. M.!

Prokurátor sa v uznesení vôbec nevysporiadal ani s nedostatočne zistenými okolnosťami v otázke adekvátnosti prevozu pacientky v stave ťažkého poškodenia mozgu krátko po vzniku tohto stavu na iné pracovisko, keď znalec MUDr. M. na str. 17 v bode ad e/ posudku konštatoval, že intenzívna starostlivosť mala pokračovať v mieste vzniku akútnej lezie mozgu, teda tam, kde bola začatá...

Podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, kto dôkaz obstaral.

Hodnotenie dôkazov nemožno však spájať so svojvôľou či voľnou úvahou orgánu činného v trestnom konaní. V posudzovanom prípade prokurátor v rozpore s vyššie uvedenými zásadami bezdôvodne negoval existujúce listinné dôkazy, ako aj dôkaz zrealizovaný formou znaleckého posudku znalcom z odvetvia neurológie, ďalej vyhodnotil údaj jedného zo svedkov ako písársku chybu pričom iným svedkom resp. ich výpovediam priznáva dokonca vyšší význam ako údajom zachyteným v písomných podkladoch zdravotnej dokumentácie, čo svedčí o svoj vôli pri hodnotení dôkazov.».

Vychádzajúc z uvedeného sťažovateľka tvrdí, že napadnuté uznesenie prokurátora okresnej prokuratúry „je flagrantným porušením základných zásad trestného konania, popretím princípu rovnosti strán a povinnosti orgánov v činných v trestnom konaní posudzovať a hodnotiť dôkazy objektívne tak jednotlivo, ako aj vo vzájomných súvislostiach, a porušením základných práv a slobôd sťažovateľky...

Rozhodnutie prokurátora je rozhodnutím nezákonným, ktorého dôsledkom je opätovné poškodenie základných práv osoby, ktorá už bola poškodená trestným činom. Namiesto kvalifikovaného a zákonného vyšetrenia pochybení pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, dôsledkom ktorej je trvalá invalidita, bolo vydané rozhodnutie, ktoré je legalizáciou nezákonných, hoci aj neúmyselných, konaní poskytovateľov zdravotnej starostlivosti.

Ani vyšetrovateľ v prvostupňovom rozhodnutí a ani prokurátor v napadnutom uznesení neodstránil a ani náležité nezdôvodnil existujúce podstatné rozpory medzi listinnými dôkazmi a svedeckými výpoveďami, medzi svedeckými výpoveďami navzájom ako aj rozpory medzi závermi posudku MUDr. B. na jednej strane a posudkom MUDr. M. na strane druhej a vec posúdil jednostranne, v rozpore s povinnosťou hodnotiť dôkazy vo svojom súhrne! ...“.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľka žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1) Základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a ochranu zdravia upravené v čl. 40 Ústavy SR bolo uznesením Okresnej prokuratúry Bratislava I č. k. 3 Pv 373/11-16 zo dňa 28. 09. 2012 porušené.

2) Uznesenie Okresnej prokuratúry Bratislava I č. k. 3 Pv 373/11-16 zo dňa 28. 09. 2012 sa zrušuje a vec sa vracia Okresnej prokuratúre Bratislava I na ďalšie konanie.

3) Sťažovateľke sa priznáva náhrada trov konania vo výške 323,49 Eur, ktorú je Okresná prokuratúra Bratislava I povinná zaplatiť na účet právneho zástupcu JUDr. J. P., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity, ktorého zmysel a účel spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, než podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáha, aby ústavný súd vyslovil, že napadnutým uznesením prokurátora okresnej prokuratúry došlo k porušeniu jej základných práv podľa čl. 40 a čl. 46 ods. 1 ústavy. Vzhľadom na už uvedené sa ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sústredil na posúdenie, či sťažovateľka disponovala pred podaním sťažnosti ústavnému súdu aj inými účinnými právnymi prostriedkami ochrany svojich základných práv, na ktorých použitie je oprávnená podľa osobitných predpisov.

Podľa § 31 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre podnetom sa rozumie písomná alebo ústna žiadosť, návrh alebo iné podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti, najmä aby podal návrh na začatie konania pred súdom alebo opravný prostriedok, aby vstúpil do už začatého konania alebo vykonal iné opatrenia na odstránenie porušenia zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Podľa § 33 ods. 1 zákona o prokuratúre prokurátor je povinný vybaviť podnet do dvoch mesiacov od jeho podania. V odôvodnených prípadoch rozhodne o predĺžení tejto lehoty bezprostredne nadriadený prokurátor (§ 53 ods. 1).

Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2).

Podľa § 34 ods. 2 zákona o prokuratúre ďalší opakovaný podnet v tej istej veci vybaví nadriadený prokurátor uvedený v odseku 1 len vtedy, ak obsahuje nové skutočnosti. Ďalším opakovaným podnetom sa rozumie v poradí tretí a ďalší podnet, v ktorom podávateľ podnetu prejavuje nespokojnosť s vybavením svojich predchádzajúcich podnetov v tej istej veci.

Podľa § 35 ods. 1 zákona o prokuratúre pri vybavovaní podnetu je prokurátor povinný prešetriť všetky okolnosti rozhodné na posúdenie, či došlo k porušeniu zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu, či sú splnené podmienky na podanie návrhu na začatie konania pred súdom alebo na podanie opravného prostriedku, či môže vstúpiť do už začatého konania pred súdom alebo vykonať iné opatrenia, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Podľa § 35 ods. 3 zákona o prokuratúre ak prokurátor zistí, že podnet je dôvodný, vykoná opatrenia na odstránenie porušenia zákona a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov.

Vychádzajúc z uvedených ustanovení zákona o prokuratúre ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre považuje podnet, ako aj opakovaný podnet podľa zákona o prokuratúre za právne prostriedky, ktoré zákon sťažovateľom na ochranu ich základných práv alebo slobôd účinne poskytuje, a to aj vo vzťahu k tým právam, ktorých porušenie sťažovateľka namieta touto sťažnosťou (pozri napr. IV. ÚS 330/04, I. ÚS 186/05, IV. ÚS 28/2010 atď.).

Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre viackrát vyslovil právny názor, podľa ktorého vynechanie tohto prostriedku ochrany (podnetu, opakovaného podnetu) v sústave orgánov prokuratúry Slovenskej republiky nemožno nahrádzať podaním sťažnosti v konaní pred ústavným súdom, pretože takto by sa obmedzovala možnosť orgánov prokuratúry vo vlastnej kompetencii nielen preveriť skutočnosti, ktoré tvrdí sťažovateľka, ale aj prijať opatrenia podľa zákona o prokuratúre, ktoré by účinne napomohli odstráneniu procesných alebo faktických prekážok zákonného postupu orgánu činného v prípravnom konaní, resp. aj pred začatím trestného stíhania (I. ÚS 186/05, IV. ÚS 53/05).

V nadväznosti na uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka nepreukázala, že v súvislosti s ochranou svojich základných práv ešte pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vyčerpala všetky právne prostriedky ochrany svojich základných práv, ktoré jej zákon o prokuratúre účinne poskytuje a na ktorých použitie je podľa tohto zákona oprávnená (podnet, opakovaný podnet), a preto jej sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. decembra 2012